శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్థం భగవతో గోప్యః శ్రుత్వా వాచః సుపేశలాః।
జహుర్విరహజం తాపం తదంగోపచితాశిషః ॥ **1** ॥

తత్రారభత గోవిందో రాసక్రీడామనువ్రతైః।
స్త్రీరత్నైరన్వితః ప్రీతైరన్యోన్యాబద్ధబాహుభిః ॥ **2** ॥

రాసోత్సవః సంప్రవృత్తో గోపీమండలమండితః।
యోగేశ్వరేణ కృష్ణేన తాసాం మధ్యే ద్వయోర్ద్వయోః।
ప్రవిష్టేన గృహీతానాం కంఠే స్వనికటం స్త్రియః ॥ **3** ॥

యం మన్యేరన్ నభస్తావద్ విమానశతసంకులం।
దివౌకసాం సదారాణామౌత్సుక్యాపహృతాత్మనాం ॥ **4** ॥

తతో దుందుభయో నేదుర్నిపేతుః పుష్పవృష్టయః।
జగుర్గంధర్వపతయః సస్త్రీకాస్తద్యశోఽమలం ॥ **5** ॥

వలయానాం నూపురాణాం కింకిణీనాం చ యోషితాం।
సప్రియాణామభూచ్ఛబ్దస్తుములో రాసమండలే ॥ **6** ॥

తత్రాతిశుశుభే తాభిర్భగవాన్ దేవకీసుతః।
మధ్యే మణీనాం హైమానాం మహామరకతో యథా ॥ **7** ॥

పాదన్యాసైర్భుజవిధుతిభిః సస్మితైర్భ్రూవిలాసై -
భృజ్యన్మధ్యైశ్చలకుచపటైః కుండలైర్గండలోలైః।
స్విద్యన్ముఖ్యః కబరరశనాగ్రంథయః కృష్ణవధ్వో
గాయంత్యస్తం తడిత ఇవ తా మేఘచక్రే విరేజుః ॥ **8** ॥

ఉచ్చైర్జగుర్నృత్యమానా రక్తకంఠ్యో రతిప్రియాః।
కృష్ణాభిమర్శముదితా యద్గీతేనేదమావృతం ॥ **9** ॥

కాచిత్ సమం ముకుందేన స్వరజాతీరమిశ్రితాః।
ఉన్నిన్యే పూజితా తేన ప్రీయతా సాధు సాధ్వితి।
తదేవ ధ్రువమున్నిన్యే తస్యై మానం చ బహ్వదాత్ ॥ **10** ॥

కాచిద్ రాసపరిశ్రాంతా పార్శ్వస్థస్య గదాభృతః।
జగ్రాహ బాహునా స్కంధం శ్లథద్వలయమల్లికా ॥ **11** ॥

తత్రైకాంసగతం బాహుం కృష్ణస్యోత్పలసౌరభం।
చందనాలిప్తమాఘ్రాయ హృష్టరోమా చుచుంబ హ ॥ **12** ॥

కస్యాశ్చిన్నాట్యవిక్షిప్తకుండలత్విషమండితం।
గండం గండే సందధత్యా అదాత్తాంబూలచర్వితం ॥ **13** ॥

నృత్యంతీ గాయతీ కాచిత్ కూజన్నూపురమేఖలా।
పార్శ్వస్థాచ్యుతహస్తాబ్జం శ్రాంతాధాత్స్తనయోః శివం ॥ **14** ॥

గోప్యో లబ్ధ్వాచ్యుతం కాంతం శ్రియ ఏకాంతవల్లభం।
గృహీతకంఠ్యస్తద్దోర్భ్యాం గాయంత్యస్తం విజహ్రిరే ॥ **15** ॥

కర్ణోత్పలాలకవిటంకకపోలఘర్మ -
వక్త్రశ్రియో వలయనూపురఘోషవాద్యైః।
గోప్యః సమం భగవతా ననృతుః స్వకేశ -
స్రస్తస్రజో భ్రమరగాయకరాసగోష్ఠ్యాం ॥ **16** ॥

ఏవం పరిష్వంగకరాభిమర్శ -
స్నిగ్ధేక్షణోద్దామవిలాసహాసైః।
రేమే రమేశో వ్రజసుందరీభి -
ర్యథార్భకః స్వప్రతిబింబవిభ్రమః ॥ **17** ॥

తదంగసంగప్రముదాకులేంద్రియాః
కేశాన్ దుకూలం కుచపట్టికాం వా।
నాంజఃప్రతివ్యోఢుమలం వ్రజస్త్రియో
విస్రస్తమాలాభరణాః కురూద్వహ ॥ **18** ॥

కృష్ణవిక్రీడితం వీక్ష్య ముముహుఃఖేచరస్త్రియః।
కామార్దితాఃశశాంకశ్చ సగణో విస్మితోఽభవత్ ॥ **19** ॥

కృత్వా తావంతమాత్మానం యావతీర్గోపయోషితః।
రేమే స భగవాంస్తాభిరాత్మారామోఽపి లీలయా ॥ **20** ॥

తాసామతివిహారేణ శ్రాంతానాం వదనాని సః।
ప్రామృజత్ కరుణఃప్రేమ్ణా శంతమేనాంగపాణినా ॥ **21** ॥

గోప్యఃస్ఫురత్పురటకుండలకుంతలత్విడ్ -
గండశ్రియా సుధితహాసనిరీక్షణేన।
మానం దధత్య ఋషభస్య జగుఃకృతాని
పుణ్యాని తత్కరరుహస్పర్శప్రమోదాః ॥ **22** ॥

తాభిర్యుతఃశ్రమమపోహితుమంగసంగ -
ఘృష్టస్రజఃస కుచకుంకుమరంజితాయాః।
గంధర్వపాలిభిరనుద్రుత ఆవిశద్ వాః
శ్రాంతో గజీభిరిభరాడివ భిన్నసేతుః ॥ **23** ॥

సోఽంభస్యలం యువతిభిః పరిషిచ్యమానః
ప్రేమ్ణేక్షితః ప్రహసతీభిరితస్తతోఽంగ।
వైమానికైః కుసుమవర్షిభిరీడ్యమానో
రేమే స్వయం స్వరతిరత్ర గజేంద్రలీలః ॥ **24** ॥

తతశ్చ కృష్ణోపవనే జలస్థల -
ప్రసూనగంధానిలజుష్టదిక్తటే।
చచార భృంగప్రమదాగణావృతో
యథా మదచ్యుద్ద్విరదః కరేణుభిః ॥ **25** ॥

ఏవం శశాంకాంశువిరాజితా నిశాః
స సత్యకామోఽనురతాబలాగణః।
సిషేవ ఆత్మన్యవరుద్ధసౌరతః
సర్వాః శరత్కావ్యకథారసాశ్రయాః ॥ **26** ॥

రాజోవాచ
సంస్థాపనాయ ధర్మస్య ప్రశమాయేతరస్య చ।
అవతీర్ణో హి భగవానంశేన జగదీశ్వరః ॥ **27** ॥

స కథం ధర్మసేతూనాం వక్తా కర్తాభిరక్షితా।
ప్రతీపమాచరద్ బ్రహ్మన్ పరదారాభిమర్శనం ॥ **28** ॥

ఆప్తకామో యదుపతిః కృతవాన్ వై జుగుప్సితం।
కిమభిప్రాయ ఏతం నః సంశయం ఛింధి సువ్రత ॥ **29** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ధర్మవ్యతిక్రమో దృష్ట ఈశ్వరాణాం చ సాహసం।
తేజీయసాం న దోషాయ వహ్నేః సర్వభుజో యథా ॥ **30** ॥

నైతత్ సమాచరేజ్జాతు మనసాపి హ్యనీశ్వరః।
వినశ్యత్యాచరన్ మౌఢ్యాద్యథా రుద్రోఽబ్ధిజం విషం ॥ **31** ॥

ఈశ్వరాణాం వచః సత్యం తథైవాచరితం క్వచిత్।
తేషాం యత్ స్వవచోయుక్తం బుద్ధిమాంస్తత్ సమాచరేత్ ॥ **32** ॥

కుశలాచరితేనైషామిహ స్వార్థో న విద్యతే।
విపర్యయేణ వానర్థో నిరహంకారిణాం ప్రభో ॥ **33** ॥

కిముతాఖిలసత్త్వానాం తిర్యఙ్మర్త్యదివౌకసాం।
ఈశితుశ్చేశితవ్యానాం కుశలాకుశలాన్వయః ॥ **34** ॥

యత్పాదపంకజపరాగనిషేవతృప్తా
యోగప్రభావవిధుతాఖిలకర్మబంధాః।
స్వైరం చరంతి మునయోఽపి న నహ్యమానా -
స్తస్యేచ్ఛయాఽఽత్తవపుషః కుత ఏవ బంధః ॥ **35** ॥

గోపీనాం తత్పతీనాం చ సర్వేషామేవ దేహినాం।
యోఽంతశ్చరతి సోఽధ్యక్షః క్రీడనేనేహ దేహభాక్ ॥ **36** ॥

అనుగ్రహాయ భూతానాం మానుషం దేహమాస్థితః।
భజతే తాదృశీః క్రీడా యాః శ్రుత్వా తత్పరో భవేత్ ॥ **37** ॥

నాసూయన్ ఖలు కృష్ణాయ మోహితాస్తస్య మాయయా।
మన్యమానాః స్వపార్శ్వస్థాన్ స్వాన్ స్వాన్ దారాన్ వ్రజౌకసః ॥ **38** ॥

బ్రహ్మరాత్ర ఉపావృత్తే వాసుదేవానుమోదితాః।
అనిచ్ఛంత్యో యయుర్గోప్యః స్వగృహాన్ భగవత్ప్రియాః ॥ **39** ॥

విక్రీడితం వ్రజవధూభిరిదం చ విష్ణోః
శ్రద్ధాన్వితోఽనుశృణుయాదథ వర్ణయేద్ యః।

భక్తిం పరాం భగవతి ప్రతిలభ్య కామం
హృద్రోగమాశ్వపహినోత్యచిరేణ ధీరః ॥ **40** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే రాసక్రీడావర్ణనం నామ త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః ॥